
Nå slår helsetjenesten sprekker

AKTUELT I FORENINGEN

ANNE-KARIN RIME

anne-karin.rime@legeforeningen.no

President

For Helse-Norge har året 2023 til nå vært som fryktet. For i disse dager ser vi i klartekst hvordan den manglede prioriteringen av helsetjenesten setter beredskapen på prøve, både i sykehusene og i kommuner ove hele landet. Det enorme pasienttrykket som rammer helsetjenesten, forsterket av virus og vær, setter alt dette ytterligere på spissen. Og midt i stormen står ansatte som fra før av har vært gjennom to lange, ekstraordinære år i kampen mot koronautbruddet. De som trodde hjelpen ville komme i helseministerens sykehustale, ventet forgjeves.

Da samfunnet endelig ble gjenåpnet, var alle skjønt enige om at dette måtte vi ta lærdom av. For selv om en pandemi sto øverst på listen over sannsynlige kriser, var vi ikke godt nok forberedt. Dette var også konklusjonen da Koronakommisjonen la frem sine vurderinger. Men når vi ser hvordan denne løypemeldingen har blitt fulgt opp, så vitner det om at mye raskt har blitt glemt. For i stedet for å bygge opp beredskapen, har man siden pandemien gått langt i å svekke den. Og i stedet for styrking, har tjenesten blitt tvunget til å skjære ned.

Konsekvensene har vi fått en rekke eksempler på i høst og vinter. De store nedskjæringene ved FHI og Helsebiblioteket er alvorlig og vil gjøre tilgangen til oppdatert kunnskap mye vanskeligere for mange. I tillegg tvinges sykehusene, mange av dem med stor gjeld, til å kutte og spare enda mer for å klare utgiftsøkningene. Sykehusene må allerede kutte i det de trenger for å utføre sine lovpålagte oppgaver, nemlig nye bygg, ansatte og ikke minst pasientbehandling. Men med budsjettet for neste år, må de kutte enda mer – og enda hardere. Situasjonen er dramatisk.

Presset på helsetjenesten rammer ikke bare sykehusene. Flere kommuner tegner nå avtaler med helprivate tilbydere av allmennlegetjenester, for å klare å sikre befolkningen tilgang på legehjelp. I vinter slo også NRK alarm om sprengt kapasitet i kommunene. Tall samlet inn fra hele landet slår fast at stadig flere kommuner ikke er i stand til å ta imot utskrivningsklare pasienter. Dermed fylles sykehus, som allerede er på bristepunktet, opp med pasienter som burde

vært fulgt opp av sin hjemkommune. Dette viser at den samlede kapasiteten i helsetjenesten er for knapp, og det er uheldig for pasientene som føler det ikke er plass til de noe sted.

Beskjeden fra politikerne har til nå vært at helsetjenesten må tilpasse seg den nye økonomiske hverdagen. Ja, å sette tæring etter næring er viktig, men like viktig er det at samfunnskritiske institusjoner prioriteres når det er knapphet på ressurser. Dette er et politisk ansvar – og det er unødvendig å påpeke at vår felles, offentlige helsetjeneste hører hjemme i denne kategorien. Likevel kan påminnelsen komme ubehagelig raskt for politikerne allerede ved neste valg.

Publisert: 30. januar 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.02.11

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. juni 2026.